

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 10. novembra 2016*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Naliehavé prejudiciálne konanie — Policajná a súdna spolupráca v trestných veciach — Európsky zatykač — Rámcové rozhodnutie 2002/584/SVV — článok 1 ods. 1 — Pojem ‚súdne rozhodnutie‘ — Článok 6 ods. 1 — Pojem ‚súdny orgán [vydávajúci zatykač]‘ — Európsky zatykač vydaný Ministerstvom spravodlivosti Litovskej republiky na účely výkonu trestu odňatia slobody“

Vo veci C-477/16 PPU,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Rechtbank Amsterdam (Súd prvého stupňa Amsterdam, Holandsko) z 2. septembra 2016 a doručený Súdnemu dvoru v ten istý deň, ktorý súvisí s konaním týkajúcim sa výkonu európskeho zatykača vydaného proti

Ruslanasovi Kovalkovasovi,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory T. von Danwitz, sudcovia E. Juhász, C. Vajda, K. Jürimäe (spravodajkyňa) a C. Lycourgos,

generálny advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

vzhľadom na rozhodnutie upustiť od písomnej časti konania prijaté v súlade s článkom 111 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora po vypočutí generálneho advokáta a po pojednávaní z 5. októbra 2016,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- holandská vláda, v zastúpení: M. Bulterman, H. Stergiou a B. Koopman, splnomocnené zástupkyne,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze, M. Hellmann, J. Möller a R. Riegel, splnomocnení zástupcovia,
- grécka vláda, v zastúpení: E. Tsaousi, splnomocnená zástupkyňa,
- fínska vláda, v zastúpení: S. Hartikainen, splnomocnený zástupca,
- švédská vláda, v zastúpení: A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, N. Otte Widgren, H. Shev a M. F. Bergius, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: holandčina.

— Európska komisia, v zastúpení: R. Troosters a S. Grünheid, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 19. októbra 2016,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 1 ods. 1 a článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34), zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81, 2009, s. 24, ďalej len „rámcové rozhodnutie“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci výkonu európskeho zatykača, ktorý vydalo Ministerstvo spravodlivosti Litovskej republiky (ďalej len „litovské ministerstvo spravodlivosti“) proti Ruslanasovi Kovalkovasovi na účely výkonu trestu odňatia slobody v Litve, pričom tento európsky zatykač má byť vykonaný v Holandsku.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 5 až 9 rámcového rozhodnutia znejú:
 - „(5) cieľ vytýčený pre Úniu stať sa zónou slobody, bezpečnosti a práva, vedie k zrušeniu vydávania osôb medzi členskými štátmi a k jeho nahradeniu systémom vydávania osôb medzi súdnymi orgánmi; okrem toho, zavedenie nového zjednodušeného systému vydávania odsúdených alebo podozrivých osôb pre účely výkonu rozsudku alebo trestného stíhania umožňuje odstrániť zložitosť a prípadné prieťahy pri existujúcich vydávacích postupoch; tradičné vzťahy spolupráce, ktoré až doteraz existovali medzi členskými štátmi, by mal nahradiť systém voľného pohybu súdnych rozhodnutí v trestných veciach, vrátane predbežných a konečných rozhodnutí v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti;
 - (6) európsky zatykač zavedený týmto rámcovým rozhodnutím je prvým konkrétnym opatrením v oblasti trestného práva, ktorým sa vykonáva zásada vzájomného uznávania, označovaná Európskou radou ako „základný kameň spolupráce v oblasti súdnictva“;
 - (7) nakoľko zámer nahradiť systém viacstranného vydávania osôb, vychádzajúci z Európskeho dohovoru o vydávaní osôb z 13. decembra 1957, sa nemôže dostatočne dosiahnuť členskými štátmi, ktoré konajú jednostranne, a preto, vzhľadom na svoj rozsah a účinky, môže sa lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, Rada môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity, uvedené v článku 2 [EÚ] a článku 5 [ES]; v súlade so zásadou proporcionality uvedenou v druhom z týchto článkov toto rámcové rozhodnutie nepresahuje rámec toho, čo je nevyhnutné pre dosiahnutie tohto cieľa;
 - (8) rozhodnutia o výkone európskeho zatykača musia podliehať dostatočným kontrolám, čo znamená, že súdny orgán členského štátu, v ktorom bola požadovaná osoba zatknutá, vydá rozhodnutie o jej vydaní;
 - (9) úloha ústredných orgánov pri výkone európskeho zatykača sa musí obmedziť na praktickú a administratívnu pomoc“.

- 4 Článok 1 rámcového rozhodnutia, nazvaný „Definícia európskeho zatykača a povinnosť vykonať ho“, stanovuje:

„1. Európsky zatykač je súdne rozhodnutie vydané členským štátom s cieľom zatknúť a vydať požadovanú osobu inému členskému štátu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia [s cieľom, aby iný členský štát zatkol a odovzdal vyžiadajú osobu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia spojeného s odňatím slobody – *neoficiálny preklad*].

2. Členské štáty vykonávajú každý európsky zatykač na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia.

...“

- 5 V článkoch 3, 4 a 4a rámcového rozhodnutia sú stanovené dôvody pre povinné a nepovinné nevykonanie európskeho zatykača. Článok 5 rámcového rozhodnutia stanovuje záruky, ktoré musí členský štát vydávajúci zatykač poskytnúť v zvláštnych prípadoch.

- 6 Podľa článku 6 rámcového rozhodnutia s názvom „Určenie príslušných súdnych orgánov“:

„1. Vydávajúci súdny orgán bude súdny orgán vydávajúceho členského štátu [Súdny orgán vydávajúci zatykač bude súdny orgán členského štátu vydávajúceho zatykač – *neoficiálny preklad*], ktorý je oprávnený vydať európsky zatykač v zmysle právnych predpisov tohto štátu.

2. Vykonávajúci súdny orgán bude súdny orgán vykonávajúceho členského štátu, ktorý je oprávnený vykonať európsky zatykač v zmysle právnych predpisov tohto štátu.

3. Každý členský štát bude informovať Generálny sekretariát Rady o príslušnom súdnom orgáne podľa svojich právnych predpisov.“

- 7 Článok 7 rámcového rozhodnutia, nazvaný „Odvolanie sa k ústrednému orgánu [Účasť ústredného orgánu – *neoficiálny preklad*]“, stanovuje:

„1. Každý členský štát môže určiť ústredný orgán alebo, ak to umožňuje jeho právny systém, viac než jeden ústredný orgán, ktorý bude pomáhať súdnym orgánom.

2. Členský štát môže, ak to vyžaduje organizácia jeho vnútorného súdneho systému, preniesť na svoj ústredný orgán(-y) zodpovednosť za administratívny prevod a preberanie [administratívne zasielanie a prijímanie – *neoficiálny preklad*] európskych zatykačov, ako aj za ďalšiu oficiálnu korešpondenciu, ktorá s nimi súvisí.

Členský štát, ktorý chce využiť možnosti uvedené v tomto článku, oznámi Generálnemu sekretariátu Rady informácie, týkajúce sa určeného ústredného orgánu alebo určených ústredných orgánov. Tieto informácie budú záväzné pre všetky orgány vydávajúceho členského štátu [členského štátu vydávajúceho zatykač – *neoficiálny preklad*].“

Holandské právo

- 8 Prostredníctvom Overleveringswet (zákon o odovzdávaní osôb) sa do holandského práva preberá rámcové rozhodnutie. Článok 1 tohto zákona znie:

„V tomto zákone platia nasledujúce vymedzenia pojmov:

...

- b) európsky zatykač: písomné rozhodnutie súdneho orgánu členského štátu Európskej únie vydané s cieľom, aby súdny orgán iného členského štátu zatkol a vydal určitú osobu;

...

- i) súdny orgán vydávajúci zatykač: súdny orgán členského štátu Európskej únie, ktorý je podľa vnútroštátneho práva oprávnený vydať európsky zatykač;

...“

- 9 Článok 5 zákona o odovzdávaní osôb stanovuje:

„Osoby sa odovzdávajú výlučne súdnym orgánom iných členských štátov Európskej únie, ktoré vydali zatykač, v súlade s ustanoveniami tohto zákona alebo predpismi prijatými na základe neho.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 10 Dňa 13. februára 2012 uložil Jonavos apylinkės teismo nuosprendžiu (Okresný súd Jonava, Litva) pánovi Kovalkovasovi, litovskému štátnemu príslušníkovi, trest odňatia slobody na štyri roky a šesť mesiacov za skutky kvalifikované ako trestný čin napadnutia a vážneho ublíženia na zdraví. Počas augusta 2013 litovské ministerstvo spravodlivosti vydalo európsky zatykač proti pánovi Kovalkovasovi s cieľom, aby sa v Litve vykonala zostávajúca časť uvedeného trestu v dĺžke troch rokov, jedenástich mesiacov a piatich dní.
- 11 Rechtbank Amsterdam (Súd prvého stupňa Amsterdam, Holandsko) ako vykonávajúcemu súdnemu orgánu bol predložený uvedený európsky zatykač na účely zatknutia a odovzdania pána Kovalkovasa litovským orgánom.
- 12 Vzhľadom na skutočnosti uvedené v hodnotiacej správe Rady zo 14. decembra 2007 o vnútroštátnej praxi týkajúcej sa európskeho zatykača [hodnotiaca správa týkajúca sa štvrtého kola vzájomných hodnotení – „Uplatňovanie európskeho zatykača a príslušných postupov odovzdávania osôb medzi členskými štátmi v praxi“: správa o Litve (12399/2/07 REV 2)] má uvedený súd pochybnosti o tom, či sa má konštatovať, že európsky zatykač, ktorý vydal orgán, akým je litovské ministerstvo spravodlivosti, vydal „súdny orgán“ v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia, a teda či tento európsky zatykač predstavuje „súdne rozhodnutie“ v zmysle článku 1 ods. 1 rámcového rozhodnutia.
- 13 V tejto súvislosti sa uvedený súd pýta, či sa majú pojmy „súdne rozhodnutie“ a „súdny orgán“ v zmysle rámcového rozhodnutia vykladať ako autonómne pojmy práva Únie, alebo či sú členské štáty oprávnené vymedziť ich význam a pôsobnosť.
- 14 V prípade, ak by tieto pojmy patrili do pôsobnosti vnútroštátneho práva členských štátov, vnútroštátny súd sa domnieva, že najmä vzhľadom na odôvodnenia 5, 6 a 9 rámcového rozhodnutia možno pochybovať o súlade rozhodnutia Litovskej republiky určiť litovské ministerstvo spravodlivosti za

„súdny orgán [vydávajúci zatykač]“ v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia s rámcovým rozhodnutím, keďže toto rozhodnutie Litovskej republiky odporuje cieľu rámcového rozhodnutia, ktorým je „depolitizácia“ postupov vydávania.

- 15 V prípade, ak by sa uvedené pojmy mali považovať za autonómne pojmy práva Únie, vnútroštátny súd, ktorý odkazuje na bod 56 rozsudku z 1. júna 2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385), sa domnieva, že tieto pojmy znamenajú, že európsky zatykač musí vydať orgán, ktorého postavenie a právomoci mu umožňujú poskytnúť dostatočnú súdnu ochranu v štádiu vydania európskeho zatykača. Vzhľadom na zásadu vzájomného uznávania, na ktorej je založené rámcové rozhodnutie, zastáva názor, že je v zásade vylúčené, aby európsky zatykač mohlo vydať ministerstvo členského štátu. V tejto súvislosti je irelevantné, že európsky zatykač vychádza z rozhodnutia súdu tohto členského štátu.
- 16 Vnútroštátny súd sa domnieva, že európsky zatykač vydaný ministerstvom by mohol byť považovaný za európsky zatykač, ktorý vydal „súdny orgán“ v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia, ak by bol vydaný výhradne na žiadosť súdu, ktorý uložil trest, a na účely vykonania rozhodnutia tohto súdu, ktorý považoval za opodstatnené vydať európsky zatykač.

- 17 Za týchto podmienok Rechtbank Amsterdam (Súd prvého stupňa Amsterdam) rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Sú pojmy ‚súdny orgán‘ v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia... a ‚súdne rozhodnutie‘ uvedené v článku 1 ods. 1 rámcového rozhodnutia... autonómne pojmy práva Únie?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, na základe akých kritérií možno určiť, či je orgán členského štátu vydávajúceho zatykač ‚súdnym orgánom‘ tohto druhu a či európsky zatykač, ktorý tento orgán vydal, predstavuje z tohto dôvodu ‚súdne rozhodnutie‘ takejto povahy?

3. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, spadá [litovské ministerstvo spravodlivosti] pod pojem ‚súdny orgán‘ uvedený v článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia... a je európsky zatykač vydaný týmto orgánom z tohto dôvodu ‚súdnym rozhodnutím‘, ako sa uvádza v článku 1 ods. 1 rámcového rozhodnutia...?

4. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku, je určenie orgánu, akým je [litovské ministerstvo spravodlivosti], za súdny orgán vydávajúci zatykač v súlade s právom Únie?“

O naliehavom konaní

- 18 Vnútroštátny súd navrhol, aby sa na predmetný návrh na začatie prejudiciálneho konania vzťahovali ustanovenia o naliehavom prejudiciálnom konaní podľa článku 107 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.
- 19 Na podporu tohto návrhu uvádza najmä skutočnosť, že pán Kovalkovas je v súčasnosti pozbavený slobody až do doby svojho skutočného vydania litovským orgánom.
- 20 V prvom rade treba uviesť, že tento návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu rámcového rozhodnutia, ktoré patrí do oblasti upravenej v hlave V tretej časti Zmluvy o FEÚ týkajúcej sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Možno teda naň uplatniť naliehavé prejudiciálne konanie.

- 21 V druhom rade podľa judikatúry Súdneho dvora je potrebné zohľadniť skutočnosť, že dotknutá osoba vo veci samej je v súčasnosti pozbavená slobody a jej ponechanie vo väzbe závisí od vyriešenia sporu vo veci samej (rozsudok zo 16. júla 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 24). Opatrenie spočívajúce vo vzatí pána Kovalkovasa do väzby totiž bolo podľa vysvetlení, ktoré poskytol vnútroštátny súd, nariadené v rámci výkonu európskeho zatykača, ktorý bol voči nemu vydaný.
- 22 Za týchto podmienok štvrtá komora Súdneho dvora 12. septembra 2016 na základe návrhu sudcu spravodajcu a po vypočutí generálneho advokáta vyhovel návrhu vnútroštátneho súdu, aby sa na tento návrh na začatie prejudiciálneho konania vzťahovali ustanovenia o naliehavom prejudiciálnom konaní.
- 23 Okrem toho sa na základe článku 111 rokovacieho poriadku rozhodlo, že sa upustí od písomnej časti konania uvedenej v článku 109 ods. 2 rokovacieho poriadku.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej až tretej otázke

- 24 Svojou prvou až treťou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či je pojem „súdny orgán“ uvedený v článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia autonómny pojmom práva Únie a či sa má toto ustanovenie vykladať v tom zmysle, že orgán výkonnej moci, akým je litovské ministerstvo spravodlivosti, spadá pod pojem „súdny orgán [vydávajúci zatykač]“ v zmysle tohto článku 6 ods. 1, takže európsky zatykač vydaný týmto orgánom na účely výkonu rozsudku, ktorým sa ukladá trest odňatia slobody, môže byť považovaný za „súdne rozhodnutie“ v zmysle článku 1 ods. 1 rámcového rozhodnutia.
- 25 Na úvod je potrebné pripomenúť, že ako vyplýva najmä z jeho článku 1 ods. 1 a 2, ako aj z jeho odôvodnení 5 a 7, cieľom rámcového rozhodnutia je nahradiť systém viacstranného vydávania osôb vychádzajúci z Európskeho dohovoru o vydávaní osôb z 13. decembra 1957 systémom vydávania odsúdených alebo podozrivých osôb na účely výkonu rozsudkov alebo trestných stíhaní medzi súdnymi orgánmi, ktorý je založený na zásade vzájomného uznávania (rozsudok z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, bod 75 a citovaná judikatúra).
- 26 Rámcové rozhodnutie tak zavedením nového zjednodušeného a efektívnejšieho systému vydávania osôb odsúdených za porušenie alebo podozrivých z porušenia trestného zákona smeruje k zjednodušeniu a zrýchleniu súdnej spolupráce s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľa vytýčeného Úniou, a to stať sa priestorom slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, založenom na vysokom stupni dôvery, ktorá má existovať medzi členskými štátmi (rozsudok z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, bod 76 a citovaná judikatúra).
- 27 Tak zásada vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi, ako aj zásada vzájomného uznávania majú v práve Únie zásadný význam vzhľadom na to, že umožňujú vytvorenie a zachovanie priestoru bez vnútorných hraníc. Zásada vzájomného uznávania najmä v súvislosti s priestorom slobody, bezpečnosti a spravodlivosti konkrétne ukladá každému z týchto štátov, aby vychádzal z toho, že okrem výnimočných okolností všetky ostatné členské štáty dodržia právo Únie a najmä základné práva týmto právom uznané (rozsudok z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, bod 78 a citovaná judikatúra).
- 28 Zo zásady vzájomného uznávania, ktorá predstavuje „základný kameň“ súdnej spolupráce, podľa článku 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia vyplýva, že členské štáty sú v zásade povinné vyhovieť európskemu zatykaču. Vykonávajúci súdny orgán totiž môže odmietnuť vykonať takýto zatykač len v taxatívne vymedzených prípadoch povinného nevykonania stanovených v článku 3 rámcového

rozhodnutia alebo nepovinného nevykonania stanovených v článkoch 4 a 4a rámcového rozhodnutia. Okrem toho vykonanie európskeho zatykača je možné podriaďiť len jednej z podmienok taxatívne vymedzených v článku 5 rámcového rozhodnutia (rozsudok z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, body 79 a 80, ako aj citovaná judikatúra).

- 29 V súlade s ustanoveniami rámcového rozhodnutia však treba vykonať len európske zatykače v zmysle článku 1 ods. 1 tohto rozhodnutia. Z článku 1 ods. 1 rámcového rozhodnutia vyplýva, že európsky zatykač predstavuje „súdne rozhodnutie“, čo znamená, že ho musí vydať „súdny orgán“ v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia.
- 30 Podľa tohto posledného uvedeného ustanovenia je súdny orgán vydávajúci zatykač súdny orgán členského štátu vydávajúceho zatykač, ktorý je oprávnený vydať európsky zatykač v zmysle právnych predpisov tohto štátu.
- 31 Hoci článok 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia v súlade so zásadou procesnej autonómie členských štátov odkazuje na právne predpisy členských štátov, treba konštatovať, že tento odkaz sa obmedzuje na určenie súdneho orgánu, ktorý má právomoc vydať európsky zatykač. Uvedený odkaz sa teda netýka definície pojmu „súdny orgán“ ako takého.
- 32 Za týchto podmienok význam a pôsobnosť pojmu súdny orgán v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia nemožno ponechať na posúdenie každého členského štátu (pozri analogicky rozsudky zo 17. júla 2008, Kozłowski, C-66/08, EU:C:2008:437, bod 43, a zo 16. novembra 2010, Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, bod 38).
- 33 Z toho vyplýva, že pojem „súdny orgán“ uvedený v článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia si vyžaduje v celej Únii autonómny a jednotný výklad, ktorý treba v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora určiť s prihliadnutím na znenie tohto ustanovenia, jeho kontext, ako aj cieľ, ktorý sleduje rámcové rozhodnutie (pozri analogicky rozsudok z 28. júla 2016, JZ, C-294/16 PPU, EU:C:2016:610, bod 37 a citovanú judikatúru).
- 34 Pokiaľ ide o znenie článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia, treba poukázať na to, že výraz „súdny orgán“, ktorý sa nachádza v tomto ustanovení, neoznačuje len sudcov alebo súdy členského štátu, ale v širšom zmysle sa môže vzťahovať aj na orgány, ktorých úlohou je podieľať sa na výkone spravodlivosti v dotknutom právnom poriadku (rozsudok z 10. novembra 2016, Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, bod 33).
- 35 Je však potrebné konštatovať, že pojem „súdny orgán“ uvedený v tomto ustanovení nemožno vykladať v tom zmysle, že by sa mohol vzťahovať aj na orgán výkonnej moci členského štátu, akým je ministerstvo.
- 36 V prvom rade pojem „súdny“ sa v bežnom význame netýka ministerstiev členských štátov. Tento pojem totiž označuje súdnu moc, ktorú treba – ako generálny advokát poznamenal v bode 34 svojich návrhov – v súlade so zásadou delby moci, ktorou sa vyznačuje fungovanie právneho štátu – odlišiť od výkonnej moci. Pod súdnymi orgánmi sa spravidla rozumejú orgány, ktoré sa podieľajú na výkone spravodlivosti, najmä na rozdiel od ministerstiev alebo iných vládnych orgánov, ktoré sú súčasťou výkonnej moci.
- 37 V druhom rade rámcové rozhodnutie vychádza zo zásady, že na rozhodnutia týkajúce sa európskeho zatykača sa vzťahujú všetky záruky, ktoré sú charakteristické pre tento druh rozhodnutí, najmä záruky vyplývajúce zo základných práv a základných právnych zásad uvedených v článku 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia. To znamená, že súdny orgán musí prijať nielen rozhodnutie o vykonaní európskeho zatykača, ale aj rozhodnutie o vydaní takého zatykača, aby sa celý postup odovzdávania medzi členskými štátmi stanovený v rámcovom rozhodnutí vykonával pod súdnou kontrolou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. mája 2013, F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, body 39, 45 a 46).

- 38 V tejto súvislosti článok 7 rámcového rozhodnutia dovoľuje členským štátom, aby – pokiaľ dodržia podmienky uvedené v tomto ustanovení a pokiaľ to vyžaduje organizácia ich súdneho systému – využili na zasielanie a prijímanie európskych zatykačov mimosúdny orgán, konkrétne ústredný orgán.
- 39 Aj keď pritom ministerstvo členského štátu môže spadať pod pojem „ústredný orgán“ v zmysle tohto článku 7, z tohto článku v spojení s odôvodnením 9 rámcového rozhodnutia vyplýva, že zásah takého ústredného orgánu je obmedzený na praktickú a administratívnu pomoc príslušným súdnym orgánom. Možnosť, ktorú poskytuje článok 7 rámcového rozhodnutia, teda nemožno vykladať tak široko, aby dovoľovala členským štátom nahradiť príslušné súdne orgány týmto ústredným orgánom pri rozhodovaní o vydaní európskeho zatykača.
- 40 V treťom rade určenie orgánu výkonnej moci za „súdny orgán [vydávajúci zatykač]“ v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia by odporovalo cieľom, ktoré sleduje rámcové rozhodnutie, spomenutým v bodoch 25 až 28 tohto rozsudku.
- 41 Cieľom rámcového rozhodnutia je totiž zaviesť zjednodušený systém odovzdávania osôb priamo medzi súdnymi orgánmi, ktorý má nahradiť tradičný systém spolupráce medzi zvrchovanými štátmi, ktorého súčasťou je zásah a posúdenie politického orgánu, aby sa zabezpečil voľný pohyb súdnych rozhodnutí v trestných veciach v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.
- 42 Určenie orgánu výkonnej moci, akým je litovské ministerstvo spravodlivosti, za príslušný orgán na vydanie európskeho zatykača by pritom znamenalo, že orgánu výkonnej moci by sa priznala rozhodovacia právomoc v postupe odovzdávania vyžiadaných osôb, čomu má rámcové rozhodnutie práve zabrániť.
- 43 Okrem toho zásada vzájomného uznávania zakotvená v článku 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia, podľa ktorej je vykonávajúci súdny orgán povinný vykonať zatykač vydaný súdnym orgánom vydávajúcim zatykač, vychádza z predpokladu, že vykonaniu európskeho zatykača predchádzalo rozhodnutie súdneho orgánu, aby bolo vykonané súdne preskúmanie.
- 44 Vydanie zatykača orgánom, ktorý je súčasťou výkonnej moci, akým je litovské ministerstvo spravodlivosti, pritom neumožňuje poskytnúť vykonávajúcemu súdnemu orgánu záruku, že pri vydaní tohto európskeho zatykača bolo vykonané také súdne preskúmanie, a preto nemôže stačiť na odôvodnenie vysokého stupňa dôvery medzi členskými štátmi spomenutého v bode 26 tohto rozsudku, ktorý tvorí samotný základ rámcového rozhodnutia.
- 45 Pojem „súdny orgán“ v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia sa má preto vykladať v tom zmysle, že ministerstvo členského štátu, akým je litovské ministerstvo spravodlivosti, nemôže spadať pod tento pojem, takže európsky zatykač vydaný týmto ministerstvom na účely výkonu rozsudku, ktorým sa ukladá trest odňatia slobody, nemožno považovať za „súdne rozhodnutie“ v zmysle článku 1 ods. 1 rámcového rozhodnutia.
- 46 Napokon na tomto výklade nič nemení skutočnosť, že – ako litovská vláda spomenula vo svojej odpovedi na písomné otázky Súdneho dvora – litovské ministerstvo spravodlivosti koná jednak len v prísne vymedzenom rámci výkonu právoplatného rozsudku, ktorý vydal súd po skončení súdneho konania, a jednak len na žiadosť súdu.
- 47 Z informácií, ktoré poskytla litovská vláda vo svojej odpovedi na písomné otázky Súdneho dvora, totiž vyplýva, že rozhodnutie o vydaní európskeho zatykača prijíma v konečnom dôsledku litovské ministerstvo spravodlivosti, a nie súd, ktorý uložil trest odňatia slobody, na ktorom je založený tento európsky zatykač. Toto ministerstvo skúma, či sú dodržané nevyhnutné podmienky na vydanie európskeho zatykača, a má tiež určitú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o primeranosť jeho vydania.

48 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy je potrebné odpovedať na prvú až tretiu otázku tak, že pojem „súdny orgán“ uvedený v článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia je autonómny pojem práva Únie a že tento článok 6 ods. 1 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby orgán výkonnej moci, akým je litovské ministerstvo spravodlivosti, bol určený za „súdny orgán [vydávajúci zatykač]“ v zmysle tohto ustanovenia, takže európsky zatykač vydaný takým orgánom na účely výkonu rozsudku, ktorým sa ukladá trest odňatia slobody, nemožno považovať za „súdne rozhodnutie“ v zmysle článku 1 ods. 1 rámcového rozhodnutia.

O štvrtej otázke

49 S prihliadnutím na odpoveď na prvú až tretiu otázku nie je potrebné odpovedať na štvrtú otázku.

O obmedzení časových účinkov tohto rozsudku

50 Litovská vláda a na pojednávaní aj holandská vláda a Európska komisia navrhli, aby Súdny dvor obmedzil časové účinky tohto rozsudku, pokiaľ by rozhodol, že orgán výkonnej moci, akým je litovské ministerstvo spravodlivosti, nespadá pod pojem „súdny orgán“ v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia. V podstate poukázali na prípadné dôsledky tohto rozsudku pre veci, v ktorých európsky zatykač vydal orgán, ktorý nie je „súdnym orgánom“ v zmysle tohto ustanovenia.

51 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou výklad pravidla práva Únie, ktorý podáva Súdny dvor v rámci výkonu svojej právomoci podľa článku 267 ZFEÚ, objasňuje a spresňuje význam a dosah tohto pravidla tak, ako sa má alebo sa malo chápať a uplatňovať od okamihu, keď nadobudlo účinnosť. Z toho vyplýva, že takto vykladané pravidlo súd môže a má uplatňovať na právne vzťahy vzniknuté a založené pred vydaním rozsudku na základe žiadosti o výklad, pokiaľ sú inak splnené podmienky umožňujúce predložiť príslušným súdom spor týkajúci sa uplatnenia uvedeného pravidla (rozsudok zo 17. septembra 2014, Liivimaa Lihaveis, C-562/12, EU:C:2014:2229, bod 80 a citovaná judikatúra).

52 Súdny dvor môže iba úplne výnimočne prostredníctvom uplatnenia všeobecnej zásady právnej istoty, ktorá je vlastná právnomu poriadku Únie, pristúpiť k obmedzeniu možnosti akejkoľvek dotknutej osoby dovoľávať sa ustanovenia, ktoré vyložil, s cieľom spochybniť právne vzťahy, ktoré vznikli v dobrej viere. Na rozhodnutie o takom obmedzení je nevyhnutné, aby boli splnené dve podstatné kritériá, a to dobrá viera dotknutých osôb a riziko vážnych ťažkostí (rozsudky z 27. februára 2014, Transportes Jordi Besora, C-82/12, EU:C:2014:108, bod 41, a z 22. septembra 2016, Microsoft Mobile Sales International a i., C-110/15, EU:C:2016:717, bod 60).

53 V prejednávacom prípade najmä z hodnotiacej správy Rady zo 14. decembra 2007, spomenutej v bode 12 tohto rozsudku, vyplýva, že Rada v minulosti kritizovala skutočnosť, že litovské ministerstvo spravodlivosti vydávalo európske zatykače, ako nezlučiteľnú s požiadavkou určenia „súdneho orgánu“. Za týchto podmienok sa nemožno domnievať, že Litovská republika bola nabádaná, aby konala v rozpore s právom Únie, z dôvodu objektívnej a závažnej neistoty, pokiaľ ide o zmysel ustanovení práva Únie.

54 Za týchto podmienok nie je opodstatnené obmedziť časové účinky tohto rozsudku.

O trovách

- 55 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Pojem „súdny orgán“ uvedený v článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009, je autonómny pojmom práva Únie a tento článok 6 ods. 1 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby orgán výkonnej moci, akým je Ministerstvo spravodlivosti Litovskej republiky, bol určený za „súdny orgán [vydávajúci zatykač]“ v zmysle tohto ustanovenia, takže európsky zatykač vydaný takým orgánom na účely výkonu rozsudku, ktorým sa ukladá trest odňatia slobody, nemožno považovať za „súdne rozhodnutie“ v zmysle článku 1 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584, zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím 2009/299.

Podpisy